

GYERMEKVÉDELMI IRÁNYELV
2022

Tartalom

I. BEVEZETŐ.....	4
1. Gyermekvédelem a Bábszínházban	4
2. Bábszínház művészeti hitvallása	4
3. Milyen programokon találkoznak a Bábszínház munkatársai a gyerekekkel?	6
4. Az Irányelv alapelvei és alapvető értékei	7
II. KIKET VÉD A BÁBSZÍNHÁZ?.....	8
III. MITŐL VÉDI MEG A GYEREKEKET A BÁBSZÍNHÁZ?	8
1. A gyermekjogok általában	9
2. Bántalmazás	10
2.1 Mi a bántalmazás?	10
2.2. Milyen típusú bántalmazások vannak?.....	10
3. Online zaklatás.....	11
3.1. Mi az online zaklatás?	11
3.2. Példák az online zaklatásra.....	12
4. Manipuláció és tokenizmus.....	12
4.1. Mi a manipuláció és tokenizmus?.....	12
4.2. Példák a manipulációra és tokenizmusra	12
IV. HOL VÉDI MEG A GYEREKEKET A BÁBSZÍNHÁZ ÉS HOGYAN KOMMUNIKÁL VELÜK?.....	12
1. Bábszínház épülete.....	13
2. Bábszínház külső programjai.....	13
3. A gyerekekkel kapcsolatos kommunikáció.....	13
4. Online felületek.....	14
V. GARANCIÁK – HOGYAN BIZTOSÍTTJA A BÁBSZÍNHÁZ A GYEREKEK VÉDELMÉT? 14	
1. Munkatársak kiválasztása, szerződése.....	14
2. Az Irányelv megismertetése, közzététele.....	15
2.1. Munkatársak	15
2.2. Gyerekek és törvényes képviselőik	15
3. Felelősségi körök és feladatok meghatározása	16
4. Jelzés és esetkezelés.....	18
4.1 Eljárási protokollok.....	20
4.1.1 Jelzés a Bábszínház munkatársa ellen.....	20
4.1.2 Gyerek által leadott jelzés	22

VI. AZ IRÁNYELV BEVEZETÉSE ÉS FELÜLVIZSGÁLATA	22
VII. JOGSZABÁLYOK	23
MELLÉKLETEK	23
1. sz. melléklet: Gyermekvédelmi magatartási kódex	23
2. sz. melléklet: Gyermekvédelmi bejelentőlap	25
3. sz. melléklet: Iránymutatás a gyerekekkel és gyerekekről való kommunikációhoz	27

I. BEVEZETŐ

1. Gyermekvédelem a Bábszínházban

A Budapest Bábszínház Nonprofit Kft. (továbbiakban: a **Bábszínház**) számára, mint túlnyomó részben kiskorú közönség részére bábszínházi előadásokat és ahhoz kapcsolódó kulturális programokat szolgáltató intézmény számára, kiemelten fontos, hogy a Bábszínházba látogató gyerekek biztonságban érezzék magukat a különböző programokon és a Bábszínház munkavállalói, illetve a Bábszínházzal egyéb szerződéses kapcsolatban álló személyek, illetve a Bábszínház önkéntesei (továbbiakban együttesen: a **munkatársak**) a gyerekekkel tisztelettel, a mindenkori erkölcsi normáknak megfelelően bánjanak.

A fenti cél biztosítása érdekében a Bábszínház a **Hintalovon Gyermekjogi Alapítvánnyal** együttesen, a nevezett Alapítvány támogatása és auditációja mellett megalkotta a jelen gyermekvédelmi irányelvet (továbbiakban: az **Irányelv**), valamint gyermekvédelmi oktatást biztosít a gyerekekkel kapcsolatba kerülő munkatársak számára, továbbá vállalja, hogy a jelen Irányelvet és egyéb vonatkozó szabályzatait, intézkedési folyamatait rendszeresen felülvizsgálja annak érdekében, hogy a Bábszínházi programokon megfelelően tudja a gyermekek védelmét és a velük való megfelelő bánásmódot biztosítani.

A jelen Irányelv hatékony alkalmazása és folyamatos felülvizsgálata érdekében a Bábszínház létrehozta az ún. irányelvért felelős csoportot. Az irányelvért felelős csoportot a Bábszínház olyan munkatársakból állította össze, akiknek végzettsége és szakmai tapasztalata lehetővé teszi, hogy a Bábszínház a mindenkori erkölcsi normáknak, a jelen Irányelvnek és hatályos jogszabályoknak megfelelően tudja a gyermekvédelmet a Bábszínházzal kapcsolatba kerülő gyerekek számára a mindennapi gyakorlatban biztosítani.

Az irányelvért felelős csoport tagjai:

Ügyvezető igazgató, vezető színház pedagógus, nézőtéri felügyelők vezetője, szervezés vezetője, marketing menedzser, Bábszínház jogi képviselője, adatvédelmi tisztségviselő.

Az irányelvért felelős csoport az alábbi e-mail címen érhető el: gyermekvedelem@budapestbabszinhaz.hu

A fenti e-mail címhez a marketing menedzsernek és az adatvédelmi tisztségviselőnek van hozzáférése, akik a fenti e-mail címre küldött megkeresést vagy érdemben intézik vagy továbbítják azt az illetékes személyek számára.

2. Bábszínház művészeti hitvallása

A Bábszínháznak több, mint hetvenéves történelme van, több generáció nőtt fel az előadásain. Voltak nagy korszakai, emblematikus előadásai, képes volt reagálni az őt körülvevő változásokra, kulturális behatásokra. Budapest egyetlen kőszínháza, melynek műfaji meghatározása: BÁBSZÍNHÁZ. Olyan társulattal rendelkező színházról beszélünk, ahol a tagok megalkuvás nélkül hisznek ennek a műfajnak az érvényességében és csodájában. Bábművészei azt vállalták, hogy élőszínházi kvalitásaik mellett elsajátítják a bábtechnikák gyakorlatát, a holt anyag életre keltésével fogalmazzák meg gondolataikat, érzéseiket a nézőknek. Műhelyei folyamatos kísérletezések mellett tökéletesítik és gondolják újra a hagyományos bábszerkezeteket az aktuális produciókhoz. Mindnyájukat összeköti a közös nyelv, az absztrahálás képessége, amit mi csak úgy nevez: bábos gondolkodás. A Bábszínház minden művészeinek természetes, hogy élőszínházi eszközeit a báb szolgálatába állítja, hogy több síkon gondolkodik. A bábban nemcsak a formát látják, hanem a lehetőséget annak a kifejezésére, ahol a realitás már kevésnek bizonyul. Saját individuumaikat gyakran háttérbe szorítva ketten-hárman dolgoznak egy bábfigura mögött vagy alatt, hogy az közös energiáikból életre keljen és elhitessék, hogy élő, ami holt. Feladatuknak tekintik, hogy a műfajuk technikai sokszínűségét megőrizték, örökségeit a művészi bábjáték területén ápolják. Megtisztelik a gyermekközönséget azzal, hogy komolyan veszik. A legszínvonalasabb alkotóművészek segítségével minőségi színházi élményt nyújtanak, a csecsemőktől egészen a felnőttekig. A színházpedagógiai műhely programjai részvételi és alkotói szerepet kínálnak a Bábszínház nézőinek, mert hiszik, hogy a színház a párbeszéd terepe. Céljuk, hogy művészetközvetítő tevékenységükön keresztül a bábművészet közönségük számára is az önkifejezés lehetőségévé váljon. Játszanak délután, este és reggel tízkor is, mindig változatlan hozzáállással és minőségben. A Bábszínház missziójának érzi a műfaj népszerűsítését a felnőtt színházba járók körében, mert a bábszínház nem szűkíthető le csupán a gyermek korosztályra. A Bábszínház hisz abban, hogy képes olyan előadásokat létrehozni, amelyek a 21. század vizuális ingerei mellett is helytállnak, nem kizárólag technikai eszközökkel, hanem az absztrakt gondolkodásmód különlegességével.

A Bábszínház főbb művészeti céljai, feladatai:

- A Budapest Bábszínház neve továbbra is egyet jelentsen a minőségi színházi élménnyel, bármilyen korosztályban.
- A meglévő és bővülő közönség ízlésének és igényének formálása a színvonalas gyermek- és felnőtt szórakoztatás területén, specifikusan a báb műfajban.
- Garantálni a Bábszínház repertoárján a korosztályonkénti új bemutatók folytonosságát. A közönség megtartása a kisgyermekkor után, hogy felnőtté válásuk során is megmaradjon érdeklődésük a műfajunk iránt.

- Színházpedagógiai program a színház integráns részeként, a művészeti munkával kölcsönhatásban, a Bábszínház művészeinek bevonásával működik.
- A magyar klasszikus- és kortárs gyermekirodalom, valamint a népmesekincs terjesztése bábszínpadai adaptációkon keresztül.
- A gyermek- és ifjúsági klasszikus és kortárs irodalom műfajához illeszkedő műalkotásaik bemutatása a bábos formanyelv segítségével.
- Szociálisan érzékeny, véleményformáló-kérdésfelvető előadások bemutatása, hogy fejlessze a saját és közönségének toleranciáját, a világra való nyitottságát.
- A társulat kísérletező kedvének felébresztése. Időt és teret biztosítani a kreativitásnak, valamint lehetőséget adni a bábműfajban való szabad önkifejezésre.
- Teret adni pályakezdő alkotóművészeknek. Gyakorlatot biztosítani a művészeti felsőoktatásban résztvevő, illetve a frissen végzett bábszínészeknek, bábrendezőknél, íróknak, dramaturgoknak, bábtervezőknek, zeneszerzőknek, színházpedagógusoknak, hogy lendületüket, fiatalos gondolkodásmódjukat a Bábszínházban kamatoztathassák.
- Vidéki bábszínházak és hazai független alkotóművészek útkereső, progresszív előadásainak meghívása a Bábszínházba. Annak a lehetőségnek a megteremtése, hogy a budapesti nézőknek hozzáférhetővé tegye a bábműfajban alkotók legfrissebb, leginnovatívabb produkcióit.
- Meglévő nemzetközi kapcsolatok ápolása, és új szakmai kapcsolatrendszerek kiépítése. Külföldi alkotóművészek meghívása a Bábszínházba, hogy a társulat – és ezáltal közönsége is – új impulzusokat kapjon.
- Hatékonyabb társadalmi felelősségvállalás. A Bábszínház működésének átstrukturálása gyermekvédelmi irányelvek alapján, hogy valóban biztonságos környezetet teremtsen a gyerekek és felnőttek számára
- A Bábszínház elkötelezett a környezetvédelmi tudatosság területén.

A fenti művészeti hitvallás csak akkor valósítható meg, ha a gyerekek a Bábszínház programjain biztonságban érzik magukat. Ezért a Bábszínház a művészeti hitvallásával párhuzamosan kiemelt fontossággal kezeli munkatársai kiválasztásakor és továbbképzései során a gyermekvédelmet, illetve a jelen Irányelv szerinti működtetést.

3. Milyen programokon találkoznak a Bábszínház munkatársai a gyerekekkel?

A Bábszínház munkatársai elsősorban a Bábszínház játszóhelyein rendezett előadások kapcsán találkoznak gyerekekkel, a következő korosztályi besorolások szerint: 3-, 3+, 5+, 6+, 8+, 10+, 14+, 16+.

A Bábszínház nemcsak székhelyén tart előadásokat, hanem meghívásra vállal fellépéseket belföldi és külföldi fesztiválokon, más előadóművészeti intézményekben, óvodákban, iskolákban vagy egyéb nevelési intézményekben.

Az Előadások mellett a Bábszínház színház pedagógusai színház pedagógiai foglalkozásokat tartanak, amelyek a következő csoportokba sorolhatóak:

- Előadásokat előkészítő vagy feldolgozó foglalkozások
- BábMozgató alkotói csoport, bábos szakkör
- Egyéb részvételi programok, mint például az Éjszaka a Bábszínházban program.

Fentiekén túl a Bábszínház tart kiállításokat és vállal zártkörű rendezvényeket külső megbízók számára, illetve tart a Bábszínházzal munkaviszonyban állók gyerekei számára különböző alkalmakból ünnepeket, rendezvényeket.

4. Az Irányelv alapelvei és alapvető értékei

A Bábszínház kötelezettséget vállal a következő alapelvek és értékek betartására és tiszteletben tartására, és kijelenti, hogy a gyerekekkel való kapcsolattartás során mindenkor munkatársaitól elvárja és számukra kötelezővé teszi ezen alapelvek és értékek tiszteletben tartását és betartását:

- **Támogatás:** A Bábszínház tevékenysége során támogatja és segíti a gyerekek fejlődését és kiteljesedését.
- **Emberi méltósághoz való jog biztosítása:** Minden embert megillet az elismerés és megbecsülés, az emberi méltóság, amely alapján értékesnek, megbecsültnek és elfogadottnak érezheti magát.
- **Biztonsághoz való jog biztosítása:** Minden gyereket megillet az a jog, hogy biztonságban, mindennemű veszélyeztetettségtől, bántalmazástól, kihasználástól és elhanyagoltságtól mentesen élhessen.
- **Prevenció:** A Bábszínház mindent megtesz a gyermekbántalmazás kockázatának csökkentése érdekében, és ebből a célból különböző képzéseket tart, intézkedéseket hoz, továbbá rendszeresen felülvizsgálja ezek működését a gyakorlatban.
- **A jelzés garantálása:** Annak biztosítása, hogy minden munkatárs megismerje a gyerekek védelme érdekében teendő szükséges lépéseket, folyamatokat és tudja, hogy egy konkrétan felmerülő helyzetben mely személyek/intézmények felé kell jelzést tenni.
- **A gyerekek elleni visszaélésekre való megfelelő reagálás:** A Bábszínház programjai során, illetve játszóhelyein, amennyiben a gyerekek jóllétét veszélyeztető körülmények merülnek fel, a Bábszínház minden tőle telhetőt megtesz a konkrét esetben részt vevő személyek támogatása, az érintett szakemberekkel/szervezetekkel való együttműködés érdekében, továbbá vállalja minden olyan szükségszerű intézkedés megtételét, amely a hasonló esetek megismétlődésének esélyét csökkentheti.

- **Partnerség:** A Bábszínház tevékenysége során együttműködik a gyerekekkel, az őket kísérő felnőttekkel, valamint - ha felmerül ilyen helyzet - a gyermekvédelmi intézményekkel, hatóságokkal.
- **Jogszabályok és előírások betartása:** A Bábszínház elkötelezett a gyermekek jogait védő nemzetközi és hazai jogszabályoknak való megfelelés iránt (ezek felsorolását lásd: VII. fejezet).
- **Utókövetés és felülvizsgálat:** A Bábszínház rendszeresen felülvizsgálja a gyerekekkel kapcsolatos eljárási protokolljait és szabályzatait azért, hogy azok valóban segítsék a gyakorlati munkát és mindig megfeleljenek a hatályos jogszabályoknak.
- **Biztonságos adatkezelés és titoktartás:** A Bábszínház munkatársai bizalmasan, a mindenkor hatályos adatvédelmi előírásoknak megfelelően kezelik a gyerekek személyes adatait.
- **Átláthatóság:** A Bábszínház gyerekeket érintő minden döntése és tevékenysége átlátható és azáltal vezérelt, hogy a gyerekek mindenek felett álló érdeke érvényesüljön.
- **Gyermekközpontúság:** A Bábszínház a gyerekek tájékoztatása során tekintettel van életkorukra, fejlettségükre és érettségükre. A gyerekeket érintő konkrét helyzetekben, esetekben az őket érintő döntéshozatal során figyelembe kell venni a véleményüket. A gyerekeket és felnőtt kísérőiket tájékoztatni kell a szükséges információkról - az őket érintő intézkedésekről és jogokról.
- **Zéró tolerancia:** A Bábszínház elítéli és elfogadhatatlannak tartja a gyerekekkel szembeni bántalmazás, erőszak, zaklatás és visszaélés minden formáját. Munkája során biztonságos környezet és közösség létrehozására törekszik, és semmilyen formában nem alkalmaz olyan személyt, illetve alkalmazását megszünteti annak, aki veszélyt jelent a gyerekekre.
- **Jogérvényesítési garancia:** A Bábszínház a vele kapcsolatba kerülő gyerekek jogainak megsértésével kapcsolatos valamennyi panaszt megvizsgálja, és megteszi a megfelelő intézkedéseket, amelyeket átláthatóan és pontosan kommunikál az érintettek felé.

II. KIKET VÉD A BÁBSZÍNHÁZ?

Az Irányelv a Bábszínházzal kapcsolatba kerülő gyerekekre (Bábszínház előadásain, programjain részt vevő gyerekek, testvérüket kísérő gyerekek, gyerekszínészek stb.) vonatkozik. A Bábszínház védi és tiszteletben tartja az összes hozzá kapcsolódó gyerek jogait.

Gyerek minden személy, aki a 18. életévét nem töltötte be.

III. MITŐL VÉDI MEG A GYEREKEKET A BÁBSZÍNHÁZ?

1. A gyermekjogok általában

A gyermekjogok nem elvont és nehezen érthető szabályok. A gyermekjogok a mindennapi életünk részei, apró lépések és lehetőségek, amelyeket azért tehetünk, hogy jobb legyen gyerekek lenni. A gyermekjogok azt írják elő, hogy minden gyereknek joga van a családhoz, a biztonsághoz, az erőszaktól való védelemhez, az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz és ahhoz, hogy a szülei gondoskodjanak róla, az állam pedig álljon készen arra, hogy segítsen a szülőknek és a gyerekeknek, ha szükség van rá.

HINTALOVON
Gyermekjogi Alapítvány

Mik azok a gyermekjogok?

Mindenki, aki még nem múlt el 18 éves, gyereknek számít. A gyerekeket különleges jogok védik.
Ezeket az ENSZ Gyermekjogi egyezménye sorolja fel.

A gyerekeket érintő ügyekben a felnőtteknek elsősorban a gyerekek legfőbb érdekét kell figyelembe venniük.

Joguk van elmondani a véleményüket, és joguk van ahhoz, hogy meghallgassák azt.

Joguk van az élethez és a fejlődéshez.

Elsősorban a szüleik segítik a gyerekeket a jogaik gyakorolásában és a kötelességeik teljesítésében.

Nem érheti őket hátrányos megkülönböztetés. Minden gyerek egyenlő.

Ha valamilyen fogyatékossgal él egy gyerek, speciális védelem és gondoskodás illeti meg.

Joguk van a magánélethez. Senki sem olvashatja el például egy gyerek engedélye nélkül a naplóját, e-mailjeit, SMS-eit.

Joguk van családban élni. Senki nem választhatja el őket a családjuktól, csak ha az az ő érdekükben történik.

Joguk van az egészséges élethez.

Speciális védelem és elhelyezés illet meg egy gyermeket akkor, ha nincsenek szülei, vagy ha nincs biztonságban a szüleivel.

Joguk van ahhoz, hogy az őket érintő ügyekben tájékoztatva legyenek. Ezt úgy kell a felnőtteknek megtenniük, hogy azt tényleg meg is értsé az adott gyerek.

Joguk van az emberkereskedelemtől való védelemhez.

Joguk van az erőszakmentes gyerekkorhoz.

Joguk van a szabadidőhöz és a játékhoz.

Joguk van iskolába járni.

Joguk van ahhoz, hogy amíg gyerekek, ne dolgoztassák, és ne kényszerítsék őket arra, hogy veszélyes munkát végezzenek.

Joguk van ahhoz, hogy legyen saját nevük és állampolgárságuk.

Joguk van ahhoz, hogy megvédjék őket a szexuális erőszak és zaklatás minden formájától. Senkinek nincs joga olyat tenni egy gyerek testével, amit nem akar - például megérinteni vagy lefotózni.

Joguk van ahhoz, hogy megvédjék őket a kábítószerektől és a droggereskedelemtől.

A fenti gyermekjogokat a Bábszínház maximálisan tiszteletben tartja és kiemelt feladatának tekinti, hogy a rendezvényein részt vevő és bármilyen egyéb módon a Bábszínházzal kapcsolatba kerülő gyerekeket bántalmazás ne érhesse, illetve ne legyenek kitéve a Bábszínház munkatársai által semmilyen módon zaklatásnak, ideértve az online zaklatást is. A Bábszínház elítéli továbbá a manipuláció és tokenizmus minden formáját és nem használja fel a gyerekeket marketing vagy egyéb reklám célokra.

2. Bántalmazás

2.1 Mi a bántalmazás?

Az ENSZ Gyermekjogi Egyezménye kimondja, hogy a gyerekeknek joguk van az erőszakmentes gyerekkorhoz. Ennek megfelelően a Bábszínház elítéli és elfogadhatatlannak tartja a gyermekekkel szembeni bántalmazás, erőszak, zaklatás és visszaélés, valamint a veszélyeztetés minden formáját.

Az ENSZ Egészségügyi Világszervezetének¹ meghatározása szerint a gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, amely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi, egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.

A WHO iránymutatásainak, valamint a vonatkozó hazai² ajánlásoknak megfelelően a Bábszínház számára kiemelten fontos, hogy a következő magatartások és mulasztások valamennyi formájával szemben védelmet biztosítson a vele kapcsolatba kerülő gyerekeknek:

2.2. Milyen típusú bántalmazások vannak?

Minden olyan magatartás, amely a gyerekek sérelmét eredményezi, vagy a biztonságos és egészséges fejlődésüket akadályozza bántalmazásnak minősül. Bántalmazás az is, ha valamivel (pl. megütéssel, kínzással) megfenyegetnek egy gyereket, a fenyegetés pedig félelmet, szorongást kelt benne. A bántalmazás nem feltétlenül „aktív tett” – az is annak minősül, ha valaki nem tesz meg valamit (mulasztás), és ezzel veszélyezteti a gyerekeket.

¹ World Health Organization –WHO

² Jelen felsorolás nem fedi le a gyermekekkel szembeni bántalmazás, veszélyeztetés valamennyi formáját. A bővebb kifejtés elérhető pl. az Emberi Erőforrások Minisztériumának *Az egészségügyi ellátók feladatairól gyermekek bántalmazásának, elhanyagolásának gyanúja esetén* című egészségügyi szakmai irányelve és a vonatkozó EMMI protokollok, amelyek a Hintalovon Alapítvány honlapján is elérhetőek: <https://hintalovon.hu/hu/emmi-protokollok>

Fizikai bántalmazás: Olyan fizikai erőszak alkalmazása, amely fizikai sérülést vagy szenvedést okoz, illetve okozhat.

Fizikai bántalmazás például: Meglövés, megszorítás, megütés, megrázás, megégetés, kínzás, rúgás, lekötözés, bezárás stb.

Szexuális bántalmazás: Amikor egy felnőtt vagy egy másik gyerek saját szexuális érdeklődésének vagy vágyának kielégítése céljából használja fel a gyereket olyan tevékenységekre, amelyek nem az ő életkorának, fejlődésének megfelelőek, illetve amihez a gyerek nem adta valódi hozzájárulását. Ebbe beletartozik minden olyan eset is, amelyhez egy gyerek azért nem adhat valódi hozzájárulást, mert nem teljesen érti a helyzetet (pl. nincs tisztában azzal, hogy egy érintés alkalmas lehet arra, hogy felkeltse/kielégítse a másik fél szexuális vágyát), vagy azért, mert az emberek között valamilyen hatalmi kapcsolatot, erőfölényt áll fenn (pl. a gyereket tanító tanár, edző, a gyerek gondozásával megbízott szakember).

Szexuális bántalmazás például: A gyerekekben „rossz érzést keltő érintés”, szexuális tartalmú megjegyzések, szexting, nemi erőszak, prostitúció, pornográfia, egy gyerek bevonása pornográf tartalmak megtekintésébe.

Érzelmi bántalmazás: Olyan folyamatos, megalázó vagy lealacsonyító érzelmi bánásmód, amely hosszú távú és súlyos negatív hatást fejt(het) ki a gyerek érzelmi fejlődésére. Bántalmazás a gyerek érzelmeivel való tartós vagy rendszeres visszaélés is, amely a gyerekekben az értéktelenség, szeretetlenség érzését kelti.

Érzelmi bántalmazás például: csúfolás, megalázás, nevetségessé tétel, folyamatos kritizálás, lekicsinylés, tartós megbélyegzés, kirekesztés, kibeszélés, bizalmas információk elárulása, zsarolás.

Elhanyagolás: A gyerek alapvető fizikai és/vagy érzelmi szükségleteinek tartós nem teljesítése, amely egészségének és fejlődésének súlyos károsodását eredményezheti. Ide tartozik minden olyan mulasztás (függetlenül attól, hogy az szándékos, vagy pedig tudatlanságból ered), amely jelentősen árt, vagy lassítja a gyerek testi, érzelmi vagy értelmi fejlődését. Az elhanyagolás lehet értelmi, érzelmi vagy oktatási, nevelési.

Elhanyagolás például: megfelelő élelem, ruházat, felügyelet nem biztosítása, az alapvető érzelmi szükségletek megtagadása, iskolalátogatási kötelezettség elhanyagolása, iskolai feladatok/nehézségek figyelmen kívül hagyása.

3. Online zaklatás

3.1. Mi az online zaklatás?

Sorozatos és hosszabb ideig fennálló szándékos sérelem okozása az interneten, amelynek célja lehet megalázás, fenyegetés, nevetségessé tétel, kiközösítés, lejáratás, negatív színben

feltüntetés.

3.2. Példák az online zaklatásra

Online zaklatás például: bántó, sértő üzenetek posztolása üzenőfalon/személyes üzenetben, fiók feltörése, álprofil létrehozása, kirekesztő csoport létrehozása, lejárató fényképek közzététele, privát üzenetek nyilvánossá tétele.

4. Manipuláció és tokenizmus

4.1. Mi a manipuláció és tokenizmus?

Amikor egy gyerek részt vesz valamiben (pl. fellép, szerepel, interjút ad), de nincs tisztában a részvétele céljával, valódi szerepével, akkor a részvétele nem önkéntes, és nem a véleményének és méltóságának tiszteletén alapul.

4.2. Példák a manipulációra és tokenizmusra

Manipuláció és tokenizmus például: a gyereket nem a számára releváns kérdésekben vagy nem gyerekbarát módon kérdezik meg valamiről (pl. nem érti a kérdést), nem kap megfelelő felkészítést a szerepe betöltéséhez, vagy a részvétele célja valójában nem a gyerekről szól (pl. gyerekek „felhasználása” a Bábszínház népszerűsítése céljából – a gyerekek „díszletként” való használata).

IV. HOL VÉDI MEG A GYEREKEKET A BÁBSZÍNHÁZ ÉS HOGYAN KOMMUNIKÁL VELÜK?

A Bábszínház mindig biztosítja a hozzá kapcsolódó gyerekek számára a védelmet, amikor személyesen, vagy online kapcsolatba kerülnek velük. A védelem ebben az esetben két dolgot jelent:

- Megelőzés: a Bábszínház átgondolja a lehetséges veszélyforrásokat, veszélyeztető tényezőket.
- Kezelés: a Bábszínház biztosítja az alábbi garanciális elemeket:
 - Fő szabályként minden esetben az a felnőtt felelős a gyerekekért, aki kísérőként jelen van.
 - A Bábszínház vállalja, hogy valamennyi gyerekekkel kapcsolatba kerülő munkatársa ismerje az Irányelv tartalmát, azért, mert előfordulhat, hogy egy gyerek felnőtt kísérő nélkül látogatja programjait (ez 14 éves kor felett megengedett), vagy a kísérő felnőtt nem érzékel valamit, vagy ő maga sérti a gyerek jogait.

1. Bábszínház épülete

A Bábszínház munkatársai a Bábszínház épületébe való belépéstől kezdve mindent megtesznek a gyerekek fizikai biztonságáért és jóllétéért. A fizikai biztonságot számos elem védi a Bábszínházban. Ilyen például a beléptetőrendszer, a biztonsági kamerák elhelyezése, annak a megakadályozása, hogy egy gyerek, számára veszélyes területre mehessen, vagy általában a gyermekbarát környezet kialakítása (dekoráció, világos, átlátható terek, amelyben a gyerekek könnyen ki tudnak igazodni).

A gyerekek biztonságát a Bábszínház Házirendje is garantálja, amelynek két mindenkor aktuális verziója megtalálható a Bábszínház honlapján:

- felnőtt verzió
(<https://budapestbabszinhaz.hu/uploads/attachments/8c66b5db4b8be9d82d87926a726448f0>)
- gyerek verzió
(<https://budapestbabszinhaz.hu/uploads/attachments/c29b724d06da955d0b7228e1654d02d1> _)

A Bábszínház kötelezővé teszi minden jegyvásárló számára a Házirend maradéktalan betartását és biztosítja, hogy munkatársai megtegyék a mindenkor szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a Házirend valóban betartásra is kerüljön.

2. Bábszínház külső programjai

A Bábszínház az épületén kívül tartott külső programjain a saját munkatársai tekintetében tudja vállalni, hogy a jelen Irányelvet ismerik és betartják. Ezen felül a Bábszínház minden tőle telhetőt megtesz a külső rendezvény szervezőjével folytatott tárgyalások során azért, hogy az adott helyszín a gyerekek számára biztonságos legyen.

3. A gyerekekkel kapcsolatos kommunikáció

A Bábszínház munkatársainak felelőssége akkor is tart, ha a gyerekek éppen nincsenek jelen. A Bábszínház munkatársai semmilyen a Bábszínház által hivatalosan működtetett felületen, illetve a Bábszínház céges e-mailjéről a Bábszínház megbízásából írt e-mailekben vagy postai levelekben, sajtóközleményekben sem közölhetnek olyan dolgot, amelyet a gyerekek nem szeretnének, vagy bármilyen szempontból negatívan érint(het)i őket. Ennek biztosítása érdekében a Bábszínház valamennyi munkatársa betartja:

- a jelen Irányelvet és annak részét képező kommunikációs mellékletét
- a munkaszerződésben foglalt kötelezettségeit

- a Bábszínház adatvédelmi dokumentumaiban foglaltakat.

4. Online felületek

A gyerekek online jelenléte egyre meghatározóbb számukra. Az online világ sok szempontból ugyanolyan kommunikációs és szociális tér, mint a „való élet”. Ennek sok előnye van (kinyílik a világ, rengeteg tudás és információ érhető el, lecsökkennek a fizikai távolságok), de sok veszélye is (a konfliktusok eltűnnek a felnőttek elől, a gyerekek olyan emberekkel és tartalmakkal találkozhatnak, akik és amelyek veszélyeztetik jóllétüket).

A Bábszínház a hivatalos, nyílt online kommunikációs felületein a kommunikációt ellenőrzi, és figyeli a résztvevők biztonságát. Ha a Bábszínház bármelyik munkatársa azt észleli a Bábszínház online felületének bármelyikén vagy egy email kommunikációban, hogy egy gyerek vagy felnőtt online jelenléte veszélyezteti a gyerek saját, vagy más gyerek biztonságát, akkor azt jelzi az Bábszínház irányelvért felelős csoportja felé.

V. GARANCIÁK – HOGYAN BIZTOSÍTJA A BÁBSZÍNHÁZ A GYEREKEK VÉDELMÉT?

1. Munkatársak kiválasztása, szerződtetése

A legtöbbet azzal lehet tenni a gyerekek jólléte érdekében, hogy olyan felnőttek veszik őket körül, akik elkötelezettek a védelmük és a jogaik biztosítása mellett. Az új munkatársak felvétele a lehető legalkalmasabb időpont a gyermekbántalmazás kockázatának csökkentésére.

A Bábszínház csak olyan felnőttekkel köt munkaszerződést, akik elkötelezettek az irányelvben foglalt alapelvek és a gyermekjogok védelme mellett.

A munkavállalók szerződtesének feltételei:

- Személyes/online interjún történő meghallgatás.
- Adott pozíciónak megfelelő képzés, képzettség igazolása (önkénteseknél nem szükséges).
- Munkaviszony létesítésének feltétele a tiszta, 30 napnál nem régebbi hatósági erkölcsi bizonyítvány.

A Bábszínház azon partnerei tekintetében, akiket nem munkaviszonyban alkalmaz, nem kérhet erkölcsi hatósági bizonyítványt, de az adott polgári jogi szerződés megkötése előtt minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy megfelelő és biztonságos információkat

szerezzen be az adott cégről, egyéni vállalkozóról, feltéve, hogy a külsős szolgáltató olyan feladatot fog ellátni, amelynek során közvetlenül kapcsolatba kerülhet gyerekekkel.

2. Az Irányelv megismertetése, közzététele

A gyerekek biztonságának szempontjából elengedhetetlen, hogy az őket körülvevő felnőttek ismerjék a saját magukra vonatkozó – magatartási és eljárási – szabályokat, amelyeket egységesen követnek és a gyerekek tudják, hogy milyen jogaik vannak.

A fenti célok biztosítása érdekében a Bábszínház a következők szerint teszi megismerhetővé és elérhetővé a jelen Irányelvet, annak mellékleteit és az ahhoz kapcsolódó egyéb anyagokat.

2.1. Munkatársak

A Bábszínház biztosítja, hogy minden olyan személy, aki bármilyen jogviszony alapján a Bábszínházhoz kapcsolódik, vagy annak nevében jár el, és munkája, szolgáltatásnyújtása során gyerekekkel kerül kapcsolatba, ismerje, értse és betartsa a gyerekek védelmével kapcsolatos irányelveket, szabályokat, felismerje a bántalmazást és a veszélyeztetést, valamint megfelelően járjon el ezekben az esetekben.

Fentiek biztosítása érdekében:

- a Bábszínház folyamatosan elérhetővé teszi a jelen Irányelvet és a hozzá kapcsolódó segédanyagokat a belső kommunikációs felületein és a honlapján;
- a Bábszínház elfogadhatja és kötelezően betartatja a jelen Irányelvet azon munkavállalóival, illetve partnereivel, akik gyerekekkel kerülnek kapcsolatba a Bábszínház részére végzett munka, illetve szolgáltatásnyújtás kapcsán;
- a Bábszínház online képzést biztosít és ír elő azon munkavállalói számára, akik gyerekekkel kerülnek kapcsolatba munkavégzésük során.

2.2. Gyerekek és törvényes képviselőik

Az átláthatóság, a biztonság és a kölcsönös bizalom szempontjából fontos, hogy a Bábszínház által biztosított programokra látogató gyerekek és szüleik/törvényes képviselőik/kísérő felnőttek is ismerjék és értsék azokat a szabályokat és folyamatokat, amelyek őket, illetve a gyerekeiket védik, legyenek tisztában azzal, hogy ki(k)hez fordulhatnak kérdéseikkel, panaszaikkal, jelzéseikkel.

A Bábszínház a következő formákban biztosítja azt, hogy a gyerekek, törvényes képviselőik, illetve a gyerekeket kísérő felnőttek megismerjék a gyermekvédelmi irányelvet:

- az Irányelv “gyereknyelven” írt, rövid és könnyen áttekinthető változatát közzéteszi a gyerekek számára a honlapján
<https://budapestbabszinhaz.hu/gyermekvedelmiiranyelv/gyermek> link alatt
- az Irányelvet mindenki számára elérhetővé teszi honlapján az
<https://budapestbabszinhaz.hu/gyermekvedelmiiranyelv/felnott> link alatt.

3. Felelősségi körök és feladatok meghatározása

A gyerekek védelmének a szempontjából lényeges, hogy mindenki számára egyértelműek és átláthatóak legyenek a felelősségi körök. Így elkerülhetővé válik az, hogy bárki olyan kérdésben hozzon döntést, amellyel kapcsolatban nem ő rendelkezik a legtöbb tudással – ez feszültségtől kíméli meg a munkatársakat, és a hibázás/rossz döntések lehetőségét is csökkenti. Az átlátható és egyértelmű határok tehát a felnőtteket és a gyerekeket egyaránt védik.

A gyerekekkel kapcsolatos felelősség alapvetően az őket kísérő felnőtteké - ha egy munkatárs azt tapasztalja, hogy egy gyereket valamilyen rossz élmény ér, akkor azt jeleznie kell a gyereket kísérő felnőtt felé. Ha a gyereket kísérő felnőtt nem viselkedik megfelelően, akkor az érintett munkatárs jelzi a problémát az illető felnőtt kísérőnek. Amennyiben a helyzetet nem sikerül megoldania, vagy a helyzet súlyossága komolyabb intézkedést igényel, feljegyzést készít az irányelvért felelős csoport számára. A Bábszínház nevében hivatalos jelzés, megkeresés megtétele bármely intézmény, hatóság vagy más harmadik személy felé kizárólag a Bábszínház igazgatójának kizárólagos hatásköre, így, ha ilyen intézkedésekre van szükség, a Bábszínház igazgatója is haladéktalanul bekapcsolódik az ügyintézésbe.

Előfordulhatnak azonban olyan esetek, amikor

- egy gyerekkel életkoránál fogva nincs felnőtt kísérő
- a felnőtt kísérő nincs jelen az adott pillanatban
- a felnőtt kísérő magatartása nem megfelelő
- a fizikai veszély elhárítása azonnali közbelépést igényel.

A gyerekek védelme érdekében ezekben az esetekben az a munkatárs, aki jelen van és érzékeli, észleli a veszélyeztető helyzetet, köteles haladéktalanul cselekedni és a jelen Irányelvben felsorolt szükséges intézkedéseket megtenni, az irányelvért felelős csoport és a Bábszínház igazgatójának fentiek szerinti értesítése és esetleges intézkedésbe való bevonása mellett.

A Bábszínház valamennyi munkatársának a felelőssége:

- Ismeri és betartja az Irányelvben és annak mellékleteiben foglalt kötelezettségeit.
- Megfelelően, tisztelettel, diszkriminációmentesen viselkedik a gyerekekkel szemben.
- Se szóval, se tettel nem okoz fájdalmat a gyerekeknek, semmilyen formában nem lépi át azokat a határokat, amelyek között egy gyerek jól és biztonságban érzi magát.

- Tevékenységével hozzájárul a gyerekek fejlődéséhez, kibontakozásához, a szabadidő minőségi eltöltéséhez; tevékenységével segíti a Bábszínházba látogató közösség (pl. család, iskolai osztály) fejlődését.
- Ha gyerekekkel szembeni jogsértést észlel akár a Bábszínház valamely munkatársa, akár más személy részéről, akkor haladéktalanul megteszi a jelen Irányelv szerinti szükséges lépéseket, valamint az esetet a jelen Irányelvben leírtak szerint dokumentálja.

Az irányelvért felelős csoport felelőssége:

- A Bábszínház által szervezett programok során, az adott programra látogató személyekben bármilyen gyanú merül fel arra nézve, hogy egy gyermekkel nem megfelelően bántak, gyerekek jogai sérültek vagy ennek veszélye áll fent, ha aggályuk van bármilyen biztonsági kérdést, intézkedést illetően, vagy ha csak kérdésük van ilyen témában a gyermekvedelem@budapestbabszinhaz.hu e-mail címen tehetnek panaszt, észrevételt. Ehhez az e-mail címhez az irányelvért felelős csoport meghatározott tagjainak (marketing menedzser és adatvédelmi tisztviselő) van hozzáférése. Az irányelvért felelős csoport köteles három munkanapon belül az e-mail megkeresésére érdemben válaszolni, amennyiben minden információ a rendelkezésére áll, vagy pedig az érdemi válaszhoz szükséges információkat ugyanezen határidőn belül köteles bekérni a panaszt, észrevételt tevő személytől.
- Biztosítja az Irányelv betartását.
- Segítséget nyújt az érintett munkatársaknak az Irányelvvel kapcsolatos kérdések, felmerülő problémák tekintetében.
- Az Irányelvben szabályozottak szerint vezeti a dokumentációt.
- Rendszeresen összeül, hogy értékelje az Irányelv gyakorlati tapasztalatait és erről az egyeztetésről egy írásbeli feljegyzést készít.

Az irányelvért felelős csoport feladatai a konkrét esetekkel, jelzésekkel kapcsolatban:

- Fogadja és kezeli a gyerekekkel kapcsolatos információkat, jelzéseket, amelyek bárkitől származhatnak.
- Visszajelzést ad annak a személynek, aki valamilyen gyanút/visszásságot jelzett.
- Amennyiben bántalmazás gyanúja merül fel, a jelzést/panaszt felveszi, dokumentálja és a jelen Irányelv szerint intézi.
- Mérlegeli az adott helyzetet és kompetencia határainak megfelelően, a rendelkezésre álló eszközök segítségével biztosítja az érintett gyerek biztonságát.
- A hozzá beérkezett információt/bejelentést alaposan megvizsgálja, és ha szükséges, további információkat gyűjt a helyzet mélyebb tisztázása érdekében.
- A hozzá fordulókat tanácsal és információval látja el.
- Az eset megfelelő kezelése érdekében megbeszélést hívhat össze a Bábszínház munkatársai/igény esetén külső szakember bevonásával.
- A konkrét esetekről – az érintett gyerekek legfőbb érdekét szem előtt tartva – tényszerű tájékoztatást ad a munkatársaknak.
- Tájékoztatja a törvényes képviselőket.
- Konkrét esetekben a Bábszínház és az érintett gyerek(ek) törvényes képviselője, családja között minden esetben az irányelvért felelős csoport, az általa

meghatalmazott/felkért személy (munkatárs, vagy külső szakember), vagy a Bábszínház igazgatója jelenti a hidat.

- Segíti az érintett gyerekeket és törvényes képviselőket abban, hogy panaszukkal a Bábszínháznak tett jelzésen túl milyen egyéb fórumokhoz fordulhat (jogsegélyszolgálatok, áldozatvédelmi szervek, hatóságok stb.)
- Megvizsgálja, hogy szükséges-e a Bábszínház valamelyik szervezeti szabályzatának módosítása vagy a munkatársak további felkészítése annak érdekében, hogy hasonló eset ne következhesen be a jövőben.

A Bábszínház igazgatójának felelőssége:

- Bevezeti az irányelvet, nyomon követi és értékeli a megvalósulását.
- Biztosítja, hogy minden munkatárs tisztában legyen a felelősségi körével, és hogy megkapja az ezzel kapcsolatos tájékoztatást, felkészítést.
- Biztosítja, hogy minden munkatárs megismerhesse az Irányelvet és annak mellékleteit.
- Lebonyolítja az Irányelv be nem tartása miatti esetleges felelősségre vonási vagy vizsgálati eljárásokat.

A Bábszínház igazgatójának felelőssége a konkrét esetekkel, jelzéssel kapcsolatban:

- A jelzéseket komolyan veszi és mindent megtesz azért, hogy megismerje az adott eset körülményeit.
- Bántalmazással, veszélyeztetéssel kapcsolatos esetekben megvizsgálja, hogy milyen intézkedések megtételére kerülhet sor:
 - Szükség esetén a munkatárs tevékenységének felfüggesztése az eset vizsgálata/tisztázása végéig és esetlegesen munkajogi vagy polgári jogi szankciók alkalmazása, vagy egyéb megfelelő eljárások megindítása.
 - Tájékoztatja a törvényes képviselőket; konkrét esetekben a Bábszínház és az érintett gyerek(ek) törvényes képviselője, családja között minden esetben az irányelvért felelős csoport, az általa meghatalmazott/felkért személy (munkatárs vagy külső szakember), vagy a Bábszínház igazgatója jelenti a hidat.
 - Felveszi a kapcsolatot a releváns gyermekvédelmi intézményekkel; konkrét esetekben a Bábszínház és a gyermekvédelmi szervek között minden esetben a Bábszínház igazgatója jelenti a hidat.

Fentiek alapján az eset tudomására jutásakor:

- a jelzését súlyos veszélyeztetés esetén 72 órán belül, veszélyeztetés gyanúja esetén 8 napon belül továbbítja az illetékes Család- és Gyermejjóléti Szolgálatnak/gyámhatóságnak/gyermekvédelmi intézménynek;
- az ügrről a tudomásszerzést követően azonnal értesíti az érintett szüleit/törvényes képviselőjét.

4. Jelzés és esetkezelés

- A Bábszínház felelősséget vállal az általa szervezett programokra vendégként érkező gyerekek jóllétéért, a jogaik érvényesüléséért és a minőségi időtöltésért.
- A Bábszínház számára fontos, hogy programjai hozzájáruljanak a gyerekek és a közösségek (pl. család, iskolai csoport) fejlődéséhez.
- A Bábszínház munkatársai szem előtt tartják azt, hogy a gyerekek legfőbb érdekét mindenekelőtt a gyerekek nevelésüket, gondozásukat és oktatásukat ellátó felnőttek tudják biztosítani, hiszen ők ismerik a gyerekeket, ők vannak velük napi kapcsolatban.

A Bábszínház munkatársainak a gyerekek védelmével kapcsolatos tevékenységét a fenti három szempont együttesen határozza meg és foglalja keretbe.

Előfordulhat például, hogy a Bábszínház munkatársa azt tapasztalja, hogy egy gyereket a kortársai bántanak. Az ilyen helyzetek kezelése alapvetően a csoportot kísérő felnőtt kompetenciája. Előfordulhat azonban, hogy ez a felnőtt éppen nincs jelen az adott felnőtt, vagy nem jár el megfelelően. Az ilyen helyzetekben az esetet észlelő munkatárs alapvető feladata, hogy "tüzet oltson": úgy és azért cselekedjen - szem előtt tartva a gyerekek méltóságának a védelmét és egyéb, az irányelvben megfogalmazott magatartási szabályokat - hogy valamennyi vendég jól és biztonságban érezhesse magát. A konfliktus mélyebb kezelése azonban az adott közösség, a közösségért felelős felnőtt feladata. Ezért fontos a tapasztaltakat visszajelezni a kísérő felnőtt/intézmény felé.

Előfordulhat az is, hogy egy kísérő felnőtt (pl. szülő, pedagógus) viselkedik úgy egy gyerekkel szemben, hogy azzal megsérti méltóságát, ráadásul a többi vendéget is zavarja (dühíti, megijeszti stb). Lényeges, hogy a Bábszínház munkatársa ezekben a helyzetekben úgy tudjon eljárni, hogy az az érintett közösség fejlődését szolgálja. Fontos például, hogy a kísérő felnőttet is partnerként kezelje, ugyanis rosszat tehet a közösségnek azzal, ha aláássa kísérő felnőtt státuszát, tekintélyét.

A Bábszínház munkatársai tudomást szerezhetnek olyan esetekről, amelyek komolyabban veszélyeztetik egy gyerek egészséges fizikai, értelmi, érzelmi fejlődését - ilyen például, ha egy gyerek valamilyen bűncselekmény áldozatává vált. Egy ilyen információ többféleképpen is eljuthat egy munkatárshoz:

- szemtanúja egy ilyen eseménynek
- jelzést tesz számára egy gyerek
- jelzést tesz számára egy vendég
- jelzést tesz számára egy másik munkatárs
- név nélkül tesz jelzést egy gyerek vagy egy felnőtt.

A gyerekek védelmének kulcsa az, hogy a veszélyeztetettséget felismerjék, és az egy olyan személy tudomására jusson, aki megfelelően tudja kezelni a helyzetet. A felismerés, a probléma jelzése érkezhét gyerektől vagy felnőttől – ezért is fontos, hogy mindenki tisztában legyen azzal, hogy mikor és kinek kell szólnia, és erre milyen lehetőségei vannak.

Kiemelten fontos a névtelen módon történő jelzés lehetőségének a biztosítása. A bántalmazások jelentős része éppen azért marad rejtve, mert az emberek félnek a jelzéstétel következményeitől. Sokszor a bántalmazás áldozatai, vagy a bántalmazást észlelők félnek szólni az esetről, aminek rengeteg oka lehet, például egy periférián lévő, kirekesztett gyerek fél attól, hogy ha szól valakinek a helyzetéről, akkor még rosszabb lesz neki a közösségen belül.

Az, hogy a jelzés után mi fog pontosan történni, egyrészt függ a konkrét esettől, az abban érintett gyerekek legfőbb érdekétől. Az egyes jelzéseket a Bábszínház munkatársai az alábbi három alapelv figyelembe vételével és szem előtt tartásával intézik:

Az egyik ilyen alapelv az, hogy minden jelzést és gyanút komolyan kell venni, és ki kell vizsgálni. Ez egyrészt elősegíti azt, hogy minél kevesebb ügy maradjon kezeletlen, másrészt pedig azt, hogy az „álhíreknek” is legyen következménye. Következmény az is, hogy az így felszínre került témákat valahogy feldolgozzuk a gyerekekkel – a „vakláрма” a legtöbb esetben nem egy rosszindulatú dolog, hanem egy jelzés azzal kapcsolatban, hogy milyen témák és kérdések foglalkoztatják a gyerekeket.

A másik alapelv az, hogy a jelzést követően minden esetben a jogszabályokat és a gyerekek legfőbb érdekét szem előtt tartva kell eljárni. A Bábszínház munkatársának, akihez a jelzés eljut, pontosan tudnia kell, hogy mikor és kit kell bevonnia egy helyzet kezelésébe. Ugyanakkor el kell kerülnie, hogy az érintett gyerekek sérelmet okozzon – a gyerekekkel együttműködve, őt megfelelően tájékoztatva kell eljárnia. Sokszor például nagyon nehéz eldönteni, hogy mikor teszünk jobbat egy gyerekkel: ha megőrizzük a titkát, és „csak” vele beszélgetve próbálunk segíteni, vagy akkor, ha más lépéseket is kezdeményezünk. A gyerekek és a felnőttek biztonságát is szolgálja, ha a gyerekeket védő szabályok kínálnak egyértelmű iránymutatást ezzel a kérdéssel kapcsolatban.

A harmadik alapelv az, hogy a jelzésnek legyen „nyoma”. Egyrészt fontos, hogy a jelzést tevő gyerek vagy felnőtt tudja, hogy lett következménye annak, hogy szólt – kapjon visszajelzést az ügy további menetéről, az érintett gyerek hogylétéről. Másrészt pedig lényeges a jelzés pontos dokumentálása, ami elsősorban az eset kezelése során válik majd fontossá.

4.1 Eljárási protokollok

Attól függően, hogy ki teszi meg a jelzést és mely felnőtt vagy gyerek vonatkozásában:

4.1.1 Jelzés a Bábszínház munkatársa ellen

Ha bármelyik felnőtt szemtanúja egy gyerekkel szembeni bántalmazásnak, határátlépésnek, kihasználásnak, vagy bármilyen rossz bánásmódnak, vagy ezek megtörténtét gyanítja, vagy valaki ilyen esetről számol be neki a Bábszínház munkatársa vonatkozásában, a következőket kell tennie:

- Az adott találkozás/program/értesülés után azonnal jelez az irányelvért felelős csoportnak. A jelzést lehetőség szerint szóban és írásban egyaránt kell megtenni, a szóbeli jelzést utólag írásban kötelező rögzíteni.
- A jelzéseket megfelelően dokumentálni kell: a jelzést tevő személy kitölti a szükséges adatlapot a 2. sz. mellékletben leírtak szerint, amennyiben az nincs e-mailes kommunikációban rögzítve. Az e-mailes kommunikációt és egyéb dokumentációt az irányelvért felelős csoport bizalmasan kezeli és archiválja.
- Az írásos jelzésnek – a Bejelentési lap című mellékletnek megfelelően – lehetőség szerint és az adatok rendelkezésre állásának függvényében tartalmaznia kell:
 - a jelentést tevő adatait (név, elérhetőségek, pozíció megnevezése);
 - a bepanaszolt felnőtt adatait (név, cím, elérhetőségek, a Bábszínházon belüli beosztása/annak a projektnek a megnevezése, amelyben részt vesz);
 - a bántalmazással érintett gyerek adatait (név, egyéb azonosításhoz szükséges személyes adatok);
 - a bántalmazás körülményeinek a leírását (gyanított vagy szemtanúként látott eset, dátuma, időpontja, helye);
 - az eset pontos leírását;
 - az esetben érintett gyerek és más közreműködő személyek megnevezését;
 - az esetet jelentő személy által megtett intézkedéseket.

Bejelentési lapot az esetről való értesülést követő 2 munkanapon belül archiválni kell, annak érdekében, hogy az után követés és a felülvizsgálat, így a vezető/vezetőség felé történő éves beszámoló során a Bábszínház igazgatója is pontos képet kaphasson az esetekről.

4.2. Jelzés más felnőtt vagy gyerek ellen

Ha bármelyik felnőtt szemtanúja egy gyerekkel szembeni bántalmazásnak, határátlépésnek, kihasználásnak, vagy bármilyen rossz bánásmódnak, vagy ezek megtörténtét gyanítja, vagy valaki ilyen esetről számol be neki nevelési, oktatási, más intézmény felnőtt munkatársának, vagy egy gyerek családjának, gondviselőjének, vagy egy másik gyerek vonatkozásában, a következőket kell tennie:

- Az adott találkozás/program/értesülés után azonnal jelez az irányelv betartásáért felelős csoportnak. A jelzést lehetőség szerint szóban és írásban egyaránt, de a szóban tett panaszt utólagosan írásban kötelező rögzíteni.
- Ha a jelzést nem az irányelvek betartásáért felelős személynek tették, akkor az értesített felnőtt szükség esetén jelzést tesz a gyermekvédelmi irányelv betartásáért felelős csoportnak, lehetőség szerint e-mailen.
- A jelzéseket megfelelően dokumentálni kell: a jelzést tevő személy kitölti a szükséges adatlapot a 2. sz. mellékletben leírtak szerint, amennyiben az nincs e-mailes kommunikációban rögzítve. Az e-mailes kommunikációt és egyéb dokumentációt az irányelvért felelős csoport bizalmasan kezeli és archiválja.
- Az írásos jelzésnek – a Bejelentési lap című mellékletnek megfelelően – lehetőség szerint és az adatok rendelkezésre állásának függvényében tartalmaznia kell:
 - a jelentést tevő adatait (név, elérhetőségek, pozíció megnevezése);
 - a bepanaszolt felnőtt és/vagy gyerek adatait (név, elérhetőségek, egyéb azonosításhoz szükséges személyes adatok);

- a bántalmazással érintett gyerek adatait (név, egyéb azonosításhoz szükséges személyes adatok);
- a bántalmazás körülményeinek a leírását (gyanított vagy szemtanúként látott eset, dátuma, időpontja, helye);
- az eset pontos leírását;
- az esetben érintett és közreműködő személyek megnevezését;
- az esetet jelentő személy által megtett intézkedéseket.

Bejelentési lapot az esetről való értesülést követő 2 munkanapon belül archiválni kell annak érdekében, hogy az után követés és a felülvizsgálat, így a vezető/vezetőség felé történő éves beszámoló során a Bábszínház igazgatója is pontos képet kaphasson az esetekről.

4.1.2 Gyerek által leadott jelzés

Ha a bántalmazásról szóló elsődleges jelentés a Bábszínházzal kapcsolatban álló gyerektől származik, a beszámolót először halló munkatárs a következőképpen kell, hogy eljárjon:

- Figyelmesen végig hallgatja a gyereket, és elfogadja, amit hall, anélkül, hogy túl nagy nyomást helyezne a gyerekekre annak érdekében, hogy minél több részletet megtudjon tőle.
- Biztosítja őt arról, hogy jól döntött, amikor megosztotta vele az információt.
- Tájékoztatja arról, hogy ez az információ nem maradhat teljes titokban, meg kell osztani az illetékes személyekkel (gyerekvédelmi irányelvért felelős csoporttal) is.
- Tájékoztatja a gyereket arról, hogy mik lesznek a következő lépések az esettel kapcsolatban.
- Átgondolja a helyzetet és mindent megtesz azért, hogy az érintett gyerek(ek) fizikai biztonsága garantált legyen
- Dokumentálja a jelentést – a fentieknek megfelelően ld. 4.1. vagy 4.2. pontok, attól függően ki a bepanaszolt személy – haladéktalanul jelzést tesz az irányelv betartásáért felelős csoportnak.
- A bejelentési lapot az esetről való értesülést követő 2 munkanapon belül archiválni kell annak érdekében, hogy az után követés és a felülvizsgálat, így a vezető/vezetőség felé történő éves beszámoló során a Bábszínház igazgatója is pontos képet kaphasson az esetekről.

Az eredeti jelzést tevő személynek minden esetben visszajelzést kell kapnia az ügy állásáról, az érintett gyerek hogylétéről, és szükség esetén szupervíziós lehetőséget kell számára biztosítani.

VI. AZ IRÁNYELV BEVEZETÉSE ÉS FELÜLVIZSGÁLATA

Az irányelv bevezetésének a következő lépései vannak:

1. Az Irányelv elfogadása és közzététele

A Bábszínház elkötelezett a gyermekjogok, a gyerekek biztonsága és védelme mellett. Ezt kifejezendő, az irányelvet a Bábszínház igazgatója fogadja el oly módon, hogy azt aláírja. Az Irányelvet a Bábszínház a honlapján és belső kommunikációs felületén közzéteszi.

2. A szabályzat integrálása a Bábszínház már meglévő szabályzati rendszerébe és működési rendjébe.

3. Az irányelv megismertetése minden olyan munkatárssal, aki a Bábszínházzal jogviszonyban áll és e jogviszony keretein belül gyerekekkel kapcsolatba kerül.

4. Rendszeres felülvizsgálat

A Bábszínház a jelen Irányelvet rendszeresen felülvizsgálja az irányelvért felelős csoport mindenkori feljegyzései és javaslatai alapján, figyelembe véve a vonatkozó jogszabályi változásokat. Az Irányelv módosításáról a Bábszínház igazgatója dönt.

5. Képzésekkel való támogatás

A Bábszínház online képzéssel biztosítja azt, hogy az érintett munkatársai a jelen Irányelvet és az egyéb gyermekjogi szabályokat megismerjék és megfelelően alkalmazzák.

VII. JOGSZABÁLYOK

- Az ENSZ Gyermekjogi egyezménye (kihirdette:1991. évi LXIV törvény)
- A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.)
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.)
- A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.)
- A gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményekben, nevelőszülői hálózatokban és javítóintézetekben ellátott gyermekek és fiatal felnőttek bántalmazási eseteinek kivizsgálására és kezelésére vonatkozó intézményi, fenntartói és ágazati módszertan (EMMI 2018)
- A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan
- A gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatások folyamatairól szóló EMMI protokoll
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény.

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: Gyermekvédelmi magatartási kódex

A jelen Magatartási Kódex konkrétan leírja azokat az elveket, szabályokat, viselkedési normákat, amelyeket a gyerekekkel való érintkezés, kapcsolattartás, kommunikáció során a felnőtteknek be kell tartania.

1. Alapvetően a „több felnőtt” szabály betartására kell törekedni. Minden olyan helyzetben, ahol gyerekek jelen vannak, két vagy több felnőtt jelenléte csökkenti a gyermekbántalmazás lehetőségét.
2. Tiszteletben kell tartania a gyerekek jogait, hátterét, kultúráját és hitét.
3. A felnőtt a feladatának megfelelő magatartást köteles tanúsítani, azon túl nem mehet.
4. Minden megnyilvánulással és cselekedettel a gyerekek jóllétét kell lehetőség szerint segíteni.
5. Mindenkor be kell tartani a jelen Irányelvet és a gyerekek biztonságára vonatkozó szervezeti szabályokat, iránymutatásokat.
6. Tartózkodni kell a gyerekek jelenlétében a szexualizáló viselkedéstől (pl. szexuális tartalmú/félreérthető vicceselés, kétértelmű megjegyzésektől stb.).
7. Akkor szabad megérinteni a gyereket, amikor a fizikai vagy érzelmi jólléte indokolja, és ezt kizárólag olyan formában, hogy az ne sértse a gyerek testi integritáshoz való jogát és a biztonságérzetét.
8. Tiszteletben kell tartani a gyerek magánéletét, és nem szabad továbbadni a gyerek magánéletét érintő, tudomásra jutott információkat.
9. Nem szabad fényképeket készíteni a gyerekekről, kivéve, ha erre előzetesen, írásban felettes munkatárs vagy megbízó engedélyt ad. Az ilyen írásbeli engedély mindenkereteit és utasításait teljes mértékben be kell tartani, azon semmilyen formában és módon nem szabad túlterjeszkedni.
10. Gondoskodni kell róla, hogy a gyerekek által tett jelzés minden esetben figyelembe legyen véve, jelentésre és rögzítésre kerüljön.
11. Figyelmet kell szentelni a gyerekek mondanivalójának, és megfelelő módon reagálni rá.
12. Nyílt kommunikációt kell ösztönözni minden gyerek között.
13. Ha egy gyerekekkel vagy fiatalokkal kapcsolatban bántalmazás vagy erőszak gyanúja merül fel, fokozottan oda kell figyelni arra, hogy a magatartás ne fokozza az érintett „áldozatérzését”.
14. Az irányelvekért felelős munkatársaknak haladéktalanul jelezni kell minden olyan lehetséges esetet, amelynek során a Bábszínház munkatársai, képviselői vagy az általuk megbízott személyek, illetve gyermek kísérője az Irányelvet megszegi vagy annak gyanúja merül fel.
15. Tilos testi büntetést alkalmazni. Zéró toleranciát kell képviselni a gyerekekkel szembeni erőszak és rossz bánásmód valamennyire formájával szemben.
Például: nem szabad megütni, megrázni, bezárni, a ruháját megrántani, megszorítani a gyereket.
16. Nem szabad provokálni, zaklatni a gyereket semmilyen módon. Nem lehet megalázni meg, és nem szabad a jogait megsérteni. Nem szabad a gyerek önbizalmát csorbítani.
Például: nem szabad online üzenetekkel üldözni egy gyereket, nem szabad a többiek előtt megalázni, rá nézve bántó megjegyzéseket tenni.
17. Nem szabad olyan nyelvezetet vagy viselkedésmódot használni, amely megfélemlítheti, zavarba hozhatja, vagy megalázhatja a gyereket. Tartózkodni kell a helytelen testi kontaktustól a gyerekekkel.
Például: nem szabad szexuális utalásokat tenni, szexuális tartalmú vicceket a gyerek előtt mesélni, nem szabad neki udvarolni, illetve őt megfenyegetni.
18. Nem szabad a gyerekekkel szemben törvénytelen, veszélyes és bántó tevékenységet kezdeményezni, abban részt venni.

Például: nem szabad a gyereket meglopni, neki kábítószerrel vagy alkoholt adni, illetve őt arra kérni, hogy törvénytelen dolgot csináljon.

19. Tilos szexuális kapcsolatot létesíteni a Bábszínházzal kapcsolatban álló gyerekekkel.

Például: nem szabad szexuálisan a gyerekhez közeledni, az ő közeledését, kezdeményezését vissza kell utasítani.

20. Nem szabad szexuálisan provokatív játékokat kezdeményezni vagy engedélyezni a gyerek részvételével.

Például: nem szabad olyan játékokat engedélyezni, játszani, amelyben intim, zavarba ejtő érintések lehetnek, vagy megalázó, kiszolgáltatott helyzetbe hozhat egy gyereket.

21. Nem szabad a gyereket diszkriminálni. Minden gyereket egyenlően megkülönböztetés nélkül kell kezelni.

Például: nem szabad negatív megjegyzést senkinek a származására, fogyatékoságára, egyéb tulajdonságára. Minden gyereknek lehetőséget kell adni arra, hogy részt vegyen olyan tevékenységben, amiben szeretne - ha például több idő kell valakinek arra, hogy teljesítsen egy feladatot, akkor meg kell adni neki.

22. Nem szabad képmást, videofelvételt vagy hangfelvételt semmilyen módon gyerekről készíteni, kivéve, ha erre nézve előzetesen, írásban, a Bábszínház erre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező munkavállalója kifejezett utasítást ad. Ilyen esetben sem szabad semmilyen módon, illetve formában a hivatkozott utasítás, felvétel készítési engedély kereteit túllépni.

2. sz. melléklet: Gyermekvédelmi bejelentőlap

Ha nem e-mailen történik a bejelentés, akkor az alábbi gyermekvédelmi bejelentőlapot kell kitölteni.

Ha a bejelentéskor gyerek meghallgatására kerül sor, a bejelentés felvételekor a gyerek számára lehetőséget kell biztosítani, hogy kérdés nélkül, egybefüggően mondja el, hogy mi történt vele. Ezt a bejelentőlapot nem a gyerek jelenlétében kell kitölteni, hanem utána. A gyerek életkorára és belátási képességére, érzékenységére, szükségletére és jogaira tekintettel kell lenni a probléma meghallgatásakor. Amennyiben egynél több gyerek érintett az esetben, gyerekenként külön-külön egy-egy űrlapot kell kitölteni.

<p>A gyerek neve Elérhetősége: Hozzá tartozó elérhetősége: A Bábszínház mely programjában vesz részt:</p>	<p>Az eset dátuma:</p>
<p>Bejelentést tevő neve és pozíciója, elérhetőségei:</p>	
<p>Az eset körülményei <i>(Mit, mikor és hol észlelt a bejelentő? Volt-e valaki a gyerekekkel, és ha igen, ki? A sérülés vagy viselkedés természete, jellege; Mit mondott a gyerek? Mit mondott a bejelentő? Voltak-e tanúk? Lett-e más felnőtt bevonva, és ha igen, ki és mit mondott?)</i></p>	
<p>Milyen lépések történtek? <i>(Ki és milyen lépéseket tett; jövőbeli javaslat; lett-e más szervezet bevonva?)</i></p>	
<p>Dátum:</p>	
<p>Bejelentő aláírása:</p>	

3. sz. melléklet: Iránymutatás a gyerekekkel és gyerekekről való kommunikációhoz

A Bábszínház vállalja, hogy ha gyerekekről vagy gyerekekkel kommunikál akár online, akár nyomtatott felületen, vagy előadásai, illetve más rendezvényei, programjai során, akkor azt etikus és felelősségteljes módon teszi, a gyerekek jogait, érdekeit és méltóságát mindenkor tiszteletben tartva.

Alapelvek a kommunikáció során:

- A gyerekek méltóságát és jogait mindig tiszteletben kell tartani.
- A gyerekekről szóló, őket érintő kommunikáció során külön figyelmet kell fordítani a gyermekjogok érvényesülésére – ideértve a magánélethez való jogot, a véleménynyilvánítás jogát, az őket érintő ügyekben való részvétel jogát és az erőszak vagy annak veszélye elleni védelemhez való jogot.
- A gyerekek legfőbb érdekének minden esetben érvényesülnie kell.
- Az őt érintő ügyekben a gyerek véleményét – korára és érettségére tekintettel – figyelembe kell venni.
- Minden nyilvános kommunikáció, személyes megjelenés, előadás, program vagy rendezvény esetén egyeztetni kell annak politikai, társadalmi és kulturális hatásairól.
- A gyerekek személyazonosságának megváltoztatásával sem lehet olyan történetet felhasználni, amely veszélybe sodorhatja őket.